

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

10. december 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 104 (L 1) af 27. november 2020 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse nettoprovenuet, hvis man afskaffer den grønne check, og samtidig øger ydelsen for folke- og førtidspensionister med 875 kr. som kompensation?

Svar

Den grønne check blev indført i 2010 i forbindelse med *Forårspakke 2.0* som en skattefri kompensation målrettet de lavere indkomstgrupper for øgede grønne afgifter og afgifter på forbrug. Der er dog siden gennemført en række ændringer i såvel den grønne check som afgifterne.

Grøn check består i dag af tre elementer:

- **Grøn check** til alle personer fyldt 18 år. I 2021 er checken på 875 kr. for pensionister, mens den for ikke-pensionister er 525 kr.
- **Supplerende grøn check**, som er et tillæg pr. barn (op til to børn pr. familie) til den grønne check. For ikke-pensionister udgør den supplerende grønne check 120 kr., mens den for pensionister udgør 200 kr.
- **Tillæg til grøn check** på 280 kr. til personer fyldt 18 år med indkomst under 247.900 kr. (2021-niveau).

Den grønne check og den supplerende grønne check aftrappes med 7,5 pct. af den del af topskattegrundlaget, der overstiger 424.700 kr. (2021). Tillægget til grøn check bortfalder ved indkomst over 247.900 kr. (2021). Indkomstaftapningen indebærer en målretning af den grønne check mod de lavere indkomstgrupper, men bidrager også til en svækkelse af tilskyndelsen til at arbejde.

Med udgangspunkt i spørgsmålets ordlyd om en kompenserende ydelsesstigning på 875 kr. lægges det til grund, at tillægget til grøn check ikke tænkes afskaffet.

Afskaffes den grønne check og den supplerende grønne check fra 2021 skønnes det at medføre et merprovenu på 2,5 mia. kr., svarende til 2,2 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd opgjort i 2021-niveau.

Knap 2/3 af den umiddelbare udgift til den grønne check går til den halvdel af befolkningen med de laveste disponible indkomster. Knap halvdelen (44 pct.) af de samlede udgifter til grøn check kan henføres til pensionister, jf. tabel 1.

Tabel 1

Økonomiske konsekvenser af en afskaffelse af Grøncheck¹⁾ og en forhøjelse af den sociale pension med 1.404 kr. årligt, 2021

	Umiddelbar provenu- virk- ning	Provenu efter tilbageløb	Provenu efter tilbageløb og adfærd	Arbejdsudbud	Fordelings- virkning
	Mia. kr. (2021-niveau)			Fuldtidspersoner	Pct.-point
Afskaffelse af Grøncheck	2,5	1,9	2,2	1.200	0,08
- heraf for pensionister	1,1	0,8	1,1	60	0,04
Forhøjelse af social pension	-1,0	-0,8	-0,8	-10	-0,03
Samlet virkning	1,4	1,1	1,3	1.250	0,05

Anm.: Virkningen af øget social pension er opgjort ekskl. udgift til pensionister i udlandet og ekskl. udgift til ventetillæg for personer med opsat pension.

1) Grøn check og supplerende grøn check pr. barn afskaffes. Tillægget til grøn check på 280 kr. fastholdes.

Kilde: Beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen.

Den grønne check er skattefri, mens den sociale pension er skattepligtig. Det lægges derfor til grund, at der med en kompenserende forhøjelse af ydelsen for folke- og førtidspensionister på 875 kr. tænkes på en forhøjelse, som efter skat omtrent svarer til en stigning på 875 kr. Med udgangspunkt i en gennemsnitlig kommune- og kirkeskattesats på 25,64 pct. og en bundskattesats på 12,05 pct. skal den sociale pension øges med 1.404 kr., hvis ydelsen efter skat skal øges med 875 kr.

Forskelle i skatteprocenter mellem kommunerne betyder, at omlægning fra grøn check til øget social pension, indebærer et tab for pensionister i kommuner med en høj skatteprocent (fx Læsø) og en gevinst for pensionister i kommuner med en lav skatteprocent (fx Frederiksberg). For den typiske pensionist¹ vil omlægningen således indebære et årligt tab 28 kr. på Læsø, mens omlægningen vil indebære en gevinst på 33 kr. på Frederiksberg. På sigt vil omlægningen dog indebære en gevinst i alle landets kommuner, idet den sociale pension i modsætning til den grønne check reguleres årligt, jf. nedenfor.

For folkepensionister og førtidspensionister på gammel ordning (tilkendt før 2003) kan en forhøjelse af den sociale pension implementeres gennem en forhøjelse af grundbeløbet eller gennem en forhøjelse af pensionstillægget. Da

¹ Den typiske pensionist modregnes hverken i grøn check eller grundbeløb.

aftrapning af pensionstillægget indtræder ved en lavere indkomst end aftrapningen af den grønne check, er det lagt til grund, at den kompenserende ydelsesforhøjelse implementeres gennem en forhøjelse af grundbeløbet, som alene aftrappes med pensionistens egen arbejdsindtægt over en bundgrænse på 344.600 kr. (2021-niveau). For førtidspensionister på ny ordning er den sociale pension en samlet sats og modregningsreglerne er lidt mere komplekse end det er tilfældet for grundbeløbet.

En forhøjelse af grundbeløbet og satsen for førtidspension på ny ordning med 1.404 kr. årligt vurderes at indebære offentlige merudgifter til social pension på godt 1 mia. kr. efter skat, svarende til 0,8 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd opgjort i 2021-niveau. Samlet set vurderes en afskaffelse af grøncheck (ekskl. tillægget) suppleret med en forhøjelse af satserne for social pension med 1.404 kr. at kunne indbringe et merprovenu på 1,3 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd i 2021.

En afskaffelse af grøn check vil bidrage til et øget arbejdsudbud som følge af lavere marginalskat for personer i aftrapningsintervallet for den grønne check. Forhøjelsen af grundbeløbet og satsen for førtidspension på ny ordning vurderes ikke at have nævneværdige arbejdsudbudsvirkninger. Samlet set skønnes den strukturelle beskæftigelse øget svarende til 1.250 fuldtidspersoner.

Selvom afskaffelse af grøn check kan kompenseres med en forhøjelse af den sociale pension, så pensionister samlet set er stillet omtrent uændret, vil der over tid være markant forskel på, om pensionisterne får grøn check eller øget social pension. Det skyldes, at den grønne check er et fast nominelt beløb, der ikke er omfattet af en årlig regulering. Dermed bliver proventuet ved en afskaffelse aftagende over tid, når det opgøres i 2021-niveau, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Merprovenu efter tilbageløb og adfærd af en afskaffelse af Grøncheck og en forhøjelse af den sociale pension med 1.404 kr. årligt, 2021-25 og varig virkning i 2021-niveau

	2021	2022	2023	2024	2025	Varig virkning
Afskaffelse af grøn check	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	0,5
Øget social pension	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Samlet omlægning	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1	-0,3

Anm.: Se anmærkning til tabel 1. Virkningen af en afskaffelse af den grønne check i årene efter 2021 tager udgangspunkt i, at checkens realværdi i 2021-niveau svarer til en nedjustering med til den alternative årlige regulering (personskattelovens paragraf 20).

Kilde: Beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen.

Satserne for den sociale pension reguleres derimod svarende til lønudviklingen, hvorfor udgifterne til en forhøjelse er omtrent konstant over tid opgjort i 2021-

niveau. Forhøjelse af pensionsalderen vil dog påvirke de årlige merudgifter. Samlet set vurderes omlægningen af indbære et merprovenu på 1,1 mia. kr. i 2025, men en svækkelse af den finanspolitiske holdbarhed med 0,3 mia. kr. opgjort i 2021-niveau.

Det skal bemærkes, at da der er separate satser for grøn check til hhv. pensionister og ikke-pensionister, vil det administrativt være relativt simpelt at afskaffe den grønne check for ikke-pensionister og fastholde den for pensionister, hvorved der ikke er behov for en kompenserende forhøjelse af den sociale pension.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov
Fungerende finansminister